

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO FINANCIJA

DRŽAVNA RIZNICA

KLASA: 400-02/20-01/17
URBROJ: 513-05-04-20-4
Zagreb, 18. ožujka 2020.

**TRGOVAČKIM DRUŠTVIMA I
DRUGIM PRAVNIM OSOBAMA
OBVEZNICIMA DAVANJA IZJAVE O
FISKALNOJ ODGOVORNOSTI**
- svima putem nadležnih ministarstava i
jedinica lokalne i područne (regionalne)
samouprave-

**PREDMET: Sastavljanje i predaja Izjave o fiskalnoj odgovornosti za 2019. godinu
- uputa, daje se**

Trgovačka društva i druge pravne osobe koje su sukladno Zakonu o fiskalnoj odgovornosti (Narodne novine, broj 111/18) obveznici davanja Izjave o fiskalnoj odgovornosti (u daljnjem tekstu: Izjava) predaju Izjavu za 2019. godinu **do 31. ožujka 2020.**

Izjava o fiskalnoj odgovornosti za 2019. godinu predaje se sukladno novoj Uredbi o sastavljanju i predaji Izjave o fiskalnoj odgovornosti i izvještaja o primjeni fiskalnih pravila (Narodne novine, broj 95/19) koja je stupila na snagu 12. listopada 2019.

Za davanje Izjave na obrascu 1.a uvedeni su dodatni kriteriji. Naime, ako nalazi i preporuke koje je utvrdio Državni ured za reviziju ili vanjska revizija iz ranijih godina još nisu provedeni ne može se dati Izjava na obrascu 1.a. Dodatno, Izjava na obrascu 1.a ne može se dati niti u slučaju da su svi nalozi i preporuke provedeni, ali čelnik na temelju drugih raspoloživih informacija (koje je potrebno navesti u samoj Izjavi) nije u mogućnosti potvrditi da su sredstva korištena zakonito, namjenski i svrhovito te da sustav unutarnjih kontrola funkcionira učinkovito i djelotvorno u okviru proračunom, odnosno financijskim planom utvrđenih sredstava.

Obrasci Izjave o fiskalnoj odgovornosti za 2019. godinu dostupni su u word formatu na internetskoj stranici Ministarstva financija <https://mfin.gov.hr/proracun-2020/izjava-o-fiskalnoj-odgovornosti/612>

Nadalje, novom Uredbom je detaljnije uređeno ustrojavanje, vođenje te ažuriranje podataka. Podnositelj zahtjeva za upis ili ažuriranje je uvijek ministarstvo, drugo državno tijelo na razini razdjela organizacijske klasifikacije koji imaju obvezu podnijeti zahtjev za upis u Registar trgovačkog društva ili pravne osobe iz svoje nadležnosti te isto tako i zahtjeva za ažuriranje podataka ranije unesenih u Registar. Zahtjevi za upis ili ažuriranje podataka podnose se na obrascima koji su propisani i prilog su nove Uredbe te sukladno istoj, odgovornost za točnost podataka je na podnositelju zahtjeva.

Vezano za utvrđivanje obveznika primjene Zakona, skrećemo pozornost da trgovačka društva i druge pravne osobe kojima su osnivači druga trgovačka društva i/ili fizičke osobe nisu obveznici davanja Izjave.

Ističemo da trgovačka društva i druge pravne osobe kojima su isključivi vlasnici, odnosno osnivači Republika Hrvatska i/ili jedna/više jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, a nisu navedeni u Registru, obvezni su dati Izjavu ako udovoljavaju navedenim uvjetima.

1. Upitnik o fiskalnoj odgovornosti

Upitnik o fiskalnoj odgovornosti za trgovačka društva i druge pravne osobe utvrđene u Registru trgovačkih društava i drugih pravnih osoba obveznika davanja Izjave o fiskalnoj odgovornosti, koji je propisan i objavljen kao Prilog 2.b Uredbe, sadrži 43 pitanja te sadrži nova područja planiranja i transparentnosti. U nastavku se pojašnjava davanje odgovora na pitanja iz pojedinih područja.

a.) Područje planiranja

Područje planiranja sastoji se od pet pitanja na koja je moguće odgovoriti s DA, NE i Nije primjenjivo – N/P.

Pitanjem 1. testira se je li donesen srednjoročni plan poslovanja za razdoblje 2020.-2022. koji je **nadležno tijelo trebalo donijeti do 20. prosinca 2019.** Ako su ispoštovani predmetni rokovi i ako je moguće priložiti presliku (ili poveznicu na mrežnu stranicu gdje je objavljen) srednjoročnog plana izrađenog prema podlozi koja je dana uz Uputu za izradu i dostavu planova i izvještaja o poslovanju trgovačkih društava i pravnih osoba koji čine državnu imovinu iz rujna 2019., a koja je izrađena u skladu s Odlukom Vlade Republike Hrvatske o praćenju planova i izvještaja o poslovanju trgovačkih društava i pravnih osoba koji čine državnu imovinu (Narodne novine, broj 71/18), na pitanje se odgovara s „DA“.

Pitanje 2. se sastoji od dva potpitanja koja propituju sadržaj godišnjeg plana poslovanja.

Potpitanjem 2.1. testira se sadrži li godišnji plan poslovanja ključne stavke godišnjeg financijskog plana poslovanja: plansku bilancu, plan računa dobiti i gubitka i plan novčanog toka. Samo ako godišnji plan trgovačkog društva u većinskom državnom vlasništvu sadrži sva tri navedena elementa i ako je donesen do 20. prosinca 2019. moguće je dati potvrđan odgovor na ovo potpitanje.

Potpitanjem 2.2. testira se sadrži li godišnji plan poslovanja uz plansku bilancu, plan računa dobiti i gubitka te plan novčanog toka i prikaz planiranih ključnih sektorskih (industrijskih) pokazatelja poslovanja. Sadržaj sektorskih pokazatelja je prilagođen različitim industrijama u kojima posluju trgovačka društva. Navedeno uključuje fokus na specifične prirodne pokazatelje, koji nisu nužno izračunati iz postojećih podataka izvještaja o financijskom položaju (bilance), računa dobiti i gubitka te novčanog toka. Isto tako ovi bi pokazatelji trebali biti definirani i u srednjoročnom planu poslovanja, odnosno iz njega proizlaziti. Ako su u godišnjem planu utvrđeni ključni sektorski (industrijski) pokazatelji poslovanja (KPI) i prirodni pokazatelji to je podloga za davanje potvrđnog odgovora na ovo pitanje.

Pitanjem 4. provjerava se jesu li godišnji plan poslovanja, odnosno godišnji program rada i financijski plan za godinu koja slijedi iza godine za koju se daje Izjava doneseni do kraja te godine. Sukladno pravilu da se testiraju aktivnosti koje se provode u godini za koju se daje Izjava za davanje potvrđnog odgovora na ovo pitanje potrebno je utvrditi je li **godišnji plan**

poslovanja za 2020. donesen do kraja 2019., isto kao i godišnji program rada te financijski plan.

b.) Područje izvršavanja

Područje izvršavanja sastoji se od 10 pitanja s tim da pitanje 13. ima sedam potpitanja. Iz prethodno važećeg Upitnika brisano je jedno pitanje, a dodano je šest novih pitanja (8., 10., 11., 12., 14. i 15.).

Na **pitanje 10.** odgovaraju svi obveznici. Podsjeća se kako je potrebno poštivati rokove ispunjenja novčanih obveza utvrđene u Zakonu o financijskom poslovanju i predstečajnoj nagodbi („Narodne novine“, br. 108/12, 144/12, 81/13, 112/13, 71/15 - Stečajni zakon i 78/15 - Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o obveznim odnosima) koji se odnosi na poslovne transakcije između poduzetnika te između poduzetnika i osoba javnog prava u kojima je osoba javnog prava dužnik novčane obveze koji iznose 30 ili 60 ovisno o kojim pravnim osobama se radi. Prilikom testiranja se u uzorak uzima 5% ukupnog broja svih ulaznih računa koji moraju obuhvaćati minimalno 5% ukupne vrijednosti svih ulaznih računa.

Pitanjem 12. testira se jesu li sredstva kapitalnih potpora korištena za predviđene namjene sukladno ugovoru s davateljem potpore. Kapitalnim potporama smatraju se rashodi koje su davatelji potpora u sustavu proračuna u svojim poslovnim knjigama evidentirali u okviru podskupine 386 *Kapitalne pomoći* Računskog plana iz Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu.

Pitanje 14. temelji se na odredbama članka 90. Zakona o proračunu koji regulira isključivo dugoročno zaduživanje, i to **ono iz 2019. godine**, dok kratkoročno zaduživanje trgovačkih društva i drugih pravnih osoba nije regulirano odredbama Zakona o proračunu.

Pitanje 15. definirano je odredbama članka 82. Zakona o proračunu te odredbama članka 36. Zakona o izvršavanju državnog proračuna Republike Hrvatske za 2019. godinu prema kojem pravna osoba u većinskom vlasništvu ili suvlasništvu Republike Hrvatske sklapa ugovore o kreditu, ugovore o zajmu u kojima je zajmoprimac ili daje jamstva na osnovi odluke o suglasnosti Vlade ako vrijednost posla ili jamstvo prelazi iznos od 7.500.000,00 kuna.

c.) Područje javne nabave

Područje javne nabave sadrži 10 pitanja i na sva pitanja iz ovoga područja tj. na pitanja 16. do 25. odgovaraju svi obveznici. U području javne nabave davanje odgovora na pitanja dokazuje se testiranjem na uzorku od 20 % financijski najznačajnijih ugovora/objava/provedenih postupaka javne nabave, a najviše 50. I obveznici koji ne provode postupke javne nabave, već sve nabavljaju kroz jednostavne nabave moraju odgovoriti pitanja 20., 23., 24. i 25. Pritom se napominje kako obveznici koji su sektorski naručitelji prilikom odgovaranja na pitanje 20. testiraju samo je li plan nabave donesen jer su sukladno članku 28. stavku 3. Zakona o javnoj nabavi (Narodne novine, broj 120/16) samo javni naručitelji obvezni objaviti plan nabave i sve njegove kasnije promjene na internetskim stranicama. Slijedom navedenog, sektorski naručitelji imaju obvezu samo donijeti plan nabave.

d.) Područje računovodstva

Područje računovodstva sastoji se od 12 pitanja. Četiri pitanja iz prethodno važećeg Upitnika su brisana, dodana su tri nova pitanja (34., 35. i 37.) te su dva pitanja (32. i 33) promijenjena.

Pitanja 32. i 33. promijenjena su na način da su prilagođena obvezi primjene e-Računa sukladno odredbama Zakona o elektroničkom izdavanju računa u javnoj nabavi (Narodne novine, broj 94/2018). Postupci kontrole i odobrenja računa za plaćanje koji se testiraju u odnosu na prethodno važeći Upitnik nisu se mijenjali, ali je dodana i mogućnost dokazivanja da je obavljena matematička kontrola ispravnosti zaračunanog iznosa kao i da je račun odobren za plaćanje kroz sustav e-Računa. Budući da pojedini obveznici javne nabave nisu tehnološki spremni za automatiziran proces obrade (likvidature, odobravanja plaćanja, arhiviranja i sl.) ispisan e-Račun i ručno likvidiran te odobren za plaćanje vjerodostojan je dokument za testiranje ovih pitanja.

Pitanjem 34. testira se jesu li usklađeni podaci o potraživanjima s dužnicima na datum 31. listopada. Ovjera, odnosno potvrda otvorenih stavaka putem izvoda otvorenih stavaka (IOS-a) podrazumijeva međusobno usklađivanje podataka poslovnih partnera (vjerovnika i dužnika) o stanju potraživanja odnosno obveza.

Za obveznike koji imaju uspostavljen sustav usklađenja potraživanja s dužnicima kroz kontinuirano praćenje i informiranje o stanju njihova duga (u slučajevima velikog broja dužnika, osobito kada se radi o manjim iznosima i u odnosu s fizičkim osobama – dužnicima) podrazumijeva se da su time proveli usklađenja za navedena potraživanja.

Budući da trgovačka društva i druge pravne osobe ne mogu utjecati na to da im se svi poslani izvodi otvorenih stavaka potvrđeni i vrate, na pitanje se odgovara potvrdno ukoliko su svi izvodi otvorenih stavaka poslani dužnicima.

Napominjemo kako obveznici koji su proveli usklađenje s dužnicima na 31.12. također odgovaraju potvrdno na ovo pitanje. Naime, rok za usklađenje s dužnicima definiran Upitnikom promijenjen je na inicijativu trgovačkih društava s velikim brojem dužnika koji navedeno usklađenje nisu mogli tehnički provesti s datumom 31.12.

Pitanjem 35. testira se postojanje popisa potraživanja i obveza po pojedinom vjerovniku, odnosno dužniku u izvještaju o obavljenom popisu. Kod popunjavanja Upitnika o fiskalnoj odgovornosti za 2019. godinu, testira se sadržaj izvještaja o obavljenom popisu za 2018. godinu budući da se izvještaj o popisu za 2019. godinu izrađuje u 2020. godini.

Izvještaju o obavljenom popisu kao referenca se prilaže ispis iz salda kontija ili drugih pomoćnih evidencija u kojima se vode potraživanja i obveze po pojedinom dužniku odnosno vjerovniku sa stanjem na dan 31.12.2018.

Provedeno usklađenje s dužnicima na datum 31.10. koje se testira u pitanju broj 34. može se koristiti kao referenca i u pitanju broj 35., što znači da s 31.12. nije obvezno raditi novo usklađenje potraživanja s dužnicima ako je ono obavljeno s datumom 31.10., pod uvjetom da se u razdoblju od 31.10. do kraja godine nisu desile izvanredne značajne poslovne promjene koje bi iziskivale usklađivanje i s 31.12., a kako bi izvještaj o popisu odražavao vjerodostojnu i točnu sliku poslovanja trgovačkog društva ili druge pravne osobe. obveznici koji su proveli usklađenje s dužnicima na 31.12. odgovaraju potvrdno na ovo pitanje.

e.) Područje izvještavanja

Područje izvještavanja sastoji se od tri pitanja, odnosno dodana su dva nova pitanja u odnosu na prethodno važeći Upitnik, s tim da se pitanje 39. sastoji od četiri potpitanja i na njih odgovaraju isključivo trgovačka društva u većinskom državnom vlasništvu. Na pitanje 38. odgovaraju svi obveznici popunjavanja Upitnika, dok na pitanje 40. odgovaraju svi osim trgovačkih društava u većinskom državnom vlasništvu.

Napominjemo kako su reference za odgovaranje na pitanja iz područja izvještavanja financijski izvještaji, godišnji izvještaj o poslovanju (temeljem Upute Ministarstva državne imovine za izradu i dostavu planova i izvještaja o poslovanju trgovačkih društava i pravnih osoba koji čini državnu imovinu) te izvještaj o provedbi godišnjeg programa rada i financijskog plana **za 2018. godinu**.

f.) Područje transparentnosti

Područje transparentnosti novo je područje u Upitniku koje se sastoji od tri pitanja od kojih pitanje 41. ima četiri potpitanja dok pitanje 43. ima tri potpitanja.

Pitanja iz područja transparentnosti koja se isključivo odnose na trgovačka društva u većinskom državnom vlasništvu (pitanje 41. i pitanje 42.) usko su vezana uz Antikorupcijski program za trgovačka društva u većinskom državnom vlasništvu (<https://pravosudje.gov.hr>), a koji se već od prije aktivno provodi u ovim trgovačkim društvima.

Pitanje 43. odnosi se na objavljivanje podataka i informacija sukladno Zakonu o pravu na pristup informacijama. Napominjemo kako se u Upitniku o fiskalnoj odgovornosti testira objavljivanje dokumenata koji moraju biti u strojno čitljivom obliku odnosno oblik datoteke mora biti strukturiran na način da ga programska aplikacija može lako identificirati, prepoznati i iz njega izdvojiti određene podatke (primjerice word, excel dokumenti i sl.).

Vezano uz potpitanje 43.3 napominjemo kako je u prvoj verziji Upitnika objavljenoj na internetskim stranici Ministarstva financija (<https://mfin.gov.hr/proracun-86/izjava-o-fiskalnoj-odgovornosti/612>) na ovo pitanje greškom bio onemogućen odgovor N/P. Navedeno je izmijenjeno te je nova verzija Upitnika dostupna svim obveznicima.

Ostale napomene

Ako je tijekom 2019. godine ili u 2020. godini došlo do promjene djelokruga ili nadležnosti tj. ako su pojedina trgovačka društva i druge pravne osobe koji su obveznici davanja Izjave prešli iz nadležnosti jednog u drugo ministarstvo, odnosno iz nadležnosti jedne u drugu jedinicu lokalne i područne (regionalne) samouprave, Izjavu predaju onom ministarstvu, odnosno onoj jedinici lokalne i područne (regionalne) samouprave u čijoj su nadležnosti bili na dan 31. prosinca 2019. Također, ako su u naprijed navedenom razdoblju trgovačka društva i druge pravne osobe koji su obveznici davanja Izjave ukinuti, spojeni ili pripojeni drugom tijelu Izjavu također predaju onom ministarstvu, odnosno onoj jedinici lokalne i područne (regionalne) samouprave u čijoj su nadležnosti bili na dan 31. prosinca 2019.

Za sva dodatna pitanja i informacije možete se obratiti na e-mail adresu: fiskalnaodgovornost@mfin.hr

S poštovanjem,

GLAVNA DRŽAVNA RIZNIČARKA

mr. sc. Ivana Jakir-Bajo